

І.М. Проць

доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін,
кандидат юридичних наук
(*Львівський державний університет внутрішніх справ*)

Т.І.Ямкова

здобувач вищої освіти 4 курсу, юридичного факультету,
освітнього ступеня «Бакалавр»
(*Львівський державний університет внутрішніх справ*)

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ-НОВА АЛЬТЕРНАТИВА ЧИ ВИКЛИК?

Сьогодні все людство опинилося у полоні пандемії та вимушено сидить на карантині. У зв'язку із такими процесами суспільство постало перед новими викликами і мусить винаходити методи їх подолання. Одним із таких є дистанційне навчання. Здавалося б, що такий спосіб посягання знань є навіть десь простішим, але на практиці все виявилось зовсім інакше.

Стаття 53 Конституції України проголошує, що кожен має право на освіту та уточняє, що повна загальна середня освіта є обов'язковою. Держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах; розвиток дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної, вищої і післядипломної освіти, різних форм навчання; надання державних стипендій та пільг учням і студентам [1]. Чи відповідають цій нормі реальні здобутки дистанційного навчання?

Вивченням переваг та недоліків дистанційного навчання займалися ще задовго до карантину. Під «дистанційним навчанням» В. Ю. Биков та В. М. Кухаренко розуміють форму організацію навчального процесу, за якої її активні учасники (об'єкт і суб'єкт навчання) досягають цілей навчання, здійснюючи навчальну взаємодію принципово й переважно екстериторіально (тобто на відстані, яка не дозволяє і не передбачає безпосередньо навчальну взаємодію учасників віч-на-віч інакше, ніж коли учасники територіально перебувають поза межами можливої безпосередньої навчальної взаємодії та коли в процесі навчання їхня особиста присутність у певних навчальних приміщеннях навчального закладу не є обов'язковою) [2, с. 333]. Тобто, учні та вчителі, не бачучи один одного і не перебуваючи в особистому контакті, повинні досягти загальної мети – організувати правильний потік знань. Як показала практика сьогодення, ситуація, виконати таке завдання є надзвичайно важкою.

Мабуть, немає такого школяра, який би не мріяв «прогуляти уроки». Деякі йдуть на усілякі хитрощі, аби не йти на заняття. Однак із введенням карантину через коронавірус думки та бажання учнів кардинально змінилися. Тепер їхня мрія – повернення за парти, але не тільки вони, а й батьки опинилися у полоні домівок. Та це не привід припинити навчання. Оскільки є ресурси та можливості для розв'язання проблеми. Зокрема, онлайн-платформи для дистанційної освіти. Вчителі самі обирають доступну дітям і батькам форму проведення дистанційних занять: розміщення матеріалів на сайтах шкіл, через електронну пошту, у вайбер-групах та в режимі онлайн-конференцій у програмі Zoom [3].

Вчитель для підготовки уроку в онлайн режимі повинен готуватися так само як до звичайного. Тобто, підготувати тему, завдання тести. В умовах дистанційного навчання гостро постало питання: *що вчити?* Оскільки перед учителями державні органи поставили питання реалізації програми, батьки і діти опинилися у вирі завдань. Для того, щоб виконати програму, вчителі збільшили їхню кількість. Це призвело до супротиву батьків і погіршення комунікації між батьками-вчителями-учнями, тому що виконати такий обсяг навчальної роботи самостійно дітям, навіть за допомогою батьків, виявилось нереальним. Батьки почали скаржитися, що діти сидять за уроками весь день і вночі. Деякі родини вирішили питання кардинально – просто «забанили школу», тобто перестали виходити на зв'язок [4]. Як бачимо таке випробування стало надзвичайно важким і для самих батьків. Деякі з них змушені постійно сидіти з дітьми за уроками та повторно пояснювати матеріал, що виходить не завжди вдало. Дехто досі не освоїв комп'ютерні технології. Якщо говорити за багатодітні сім'ї то там проблема набагато гостріша. Маючи один комп'ютер і трое дітей або й більше, вжко забезпечити кожному повноцінний доступ до навчання. Якщо ж говорити за уроки-онлайн, які транслюються на телеканалі постає та сама проблема – неможливо дивитись уроки усіх класів по одному телевізору.

Набагато гостріша проблема технічного забезпечення постає у сільській місцевості. Там діти можуть взагалі не мати комп'ютера, сучасного смартфона, чи взагалі-доступ до мережі-інтернет відсутній.

Є і деякі суто психологічні проблеми в роботі онлайн нової школи. Діти, як правило, звикають до манери викладання та пояснення сааме своїх вчителів. Кожен предмет асоціюється в них із конкретним педагогом, його посмішкою, його жартами. І якщо біля дошки, ще й віртуальної, з'явиться не «улюблена Ольга Іванівна», а зовсім незнайомий вчитель, в учнів це може викликати стрес. Важливе, втім не озвучене у презентації дистанційної програми питання – хто і як буде оцінювати знання учнів? Виникає також питання оплати роботи вчителів. Якщо уроки проводитимуть 40 вчителів, замість тисяч, як буде нараховуватися зарплатня педагогам? Не секрет і те, що «дистанційка» фактично вилучила з навчального процесу сумісників – фахівців і практиків вищої школи, яких ліцеї та гімназії запрошують для підвищення рівня підготовки своїх вихованців. Ці педагоги зараз залишилися і без годин і без зарплат, а їхні класи як додаткове безоплатне навантаження «тягнуть» інші вчителі [5].

Отже, підсумовуючи усе вищеперечислене, можна зробити висновок, що дистанційна форма навчання програє звичайній. Діти позбавлені спілкування з однолітками, не можуть самостійно вивчити матеріал, батьки перебувають у постійному стресі. Також можна говорити про те, що стаття 53 Конституції України порушується у плані гарантування державою доступності до освіти, оскільки не всі діти мають доступ до цифрових технологій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#n4337>
2. Заболоцький А.Ю. Проблема якості дистанційного навчання. *Молодий вчений*. № 5 (32). 2016. С. 588
3. Дистанційне навчання. Думки вчителів, батьків та учнів. URL: <https://www.volodymyrmedia.com.ua/news/dystantsijne-navchannya-dumky-vchyteliv-batkiv-ta-uchniv-volodymyra-volynskogo-138928/>
4. Дистанційне навчання: мистецтво можливого. URL: <https://nus.org.ua/view/dystantsijne-navchannya-mystetstvo-mozhlyvogo/>
5. Всеукраїнська школа онлайн: думки батьків, оцінки вчителів. URL: <https://fact.org.ua/2415-vseukrayinska-shkola-onlajn-dumki-batkv-ocnki-vchitelv.html>

Т.І. Рузяк

аспірант кафедри педагогіки та інноваційної освіти
Національного університету “Львівська політехніка”

ВІД КУЛЬТУРИ – ДО ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ

Культура виступає одним із найбільш характерних атрибутів людської цивілізації, що охоплює всі сторони суспільного життя і діяльності людини. Це складне і багатогранне явище.

Дослідженню феномена культури і різних її аспектів присвячено величезну кількість робіт філософів і істориків, психологів і педагогів, культурологів і мистецтвознавців, соціологів і політологів (Г. Бал, С. Гончаренко, П. Гуревич, І. Зязюн, М. Лобур, Дж. Равен тощо). Склалися та активно розвиваються як самостійні наукові дисципліни філософія культури, історія культури і власне культурологія.

Метою пропонованої статті є обґрунтування взаємозв'язку між поняттями культура та професійна культура .

Культура як суспільне явище є мірилом розвитку людини, оскільки віддзеркалює не тільки обсяг засвоєних цінностей громадської діяльності, але й сам спосіб, в який людина залучається до таких цінностей. У той же час важко визначити його значення в аспекті закону тотожності по відношенню до різноманітної за формою і змістом культури (у нашому випадку – професійної культури). Більше того, майже неможливо дати таку дефініцію, яка б цілком вичерпала весь обсяг і